

گزارش توسعه انسانی ۲۰۱۵

کار در جهت توسعه انسانی

توضیح اجمالی در خصوص گزارش توسعه انسانی جمهوری اسلامی ایران

مقدمه

گزارش توسعه انسانی ۲۰۱۵ با عنوان کار در جهت توسعه انسانی ارتباط ماهوی کار و توسعه انسانی را بررسی می نماید. کار را که مفهومی گسترده تر از مشاغل یا اشتغال بوده می توان به عنوان ابزاری در جهت ارتقای منافع عموم، کاهش نابرابری، تأمین معیشت و توانمندسازی افراد در نظر گرفت. کار امکان مشارکت افراد در جامعه را فراهم ساخته و به آنها حس کرامت و ارزشمندی اعطا می نماید. علاوه بر این، کار که در برگیرنده مراقت از دیگران یا فعالیت‌های داوطلبانه نیز است باعث تقویت انسجام اجتماعی و روابط درون خانواده و جوامع می گردد.

همه موارد فوق از جمله جوانب اساسی توسعه انسانی می باشند. البته رابطه مثبت بین کار و توسعه انسانی به شکل خودکار میسر نمی باشد چرا که این رابطه در شرایط خطرناک و بهره کشی در نبود تضمین های لازم برای تحقق حقوق نیروی کار، فقدان اهرم های حمایت های اجتماعی و افزایش دائمی فرصت های نابرابر و تبعیض کاری و نابرابری اقتصادی - اجتماعی از بین می رود.

با اتخاذ سیاست‌های گسترش دهنده فرصت های کاری بهره ور، رضایت بخش و درآمدزا، ارتقای مهارت ها و پتانسیل های نیروی کار و تضمین حقوق، ایمنی و رفاه آنان، کار می تواند به بهبود توسعه انسانی بیانجامد. سنجش هم جوانب مثبت و هم جوانب منفی کار می تواند به شکل گیری سیاست گذاری و ردیابی پیشرفت در جهت کار ارتقا دهنده توسعه انسانی کمک نماید. اما بسیاری از کشورها فاقد اطلاعات بین المللی در سطح کشوری در خصوص حمایت اجتماعی هستند. این امر باعث محدودسازی توان کشورها در پایش پیشرفت این موارد می گردد.

توضیح اجمالی حاضر شامل هفت قسمت می باشد. بخش اول حاوی اطلاعات در خصوص پوشش کشوری و روش آمارگیری در پیوست گزارش توسعه انسانی ۲۰۱۵ است و پنج بخش بعدی شامل اطلاعات پیرامون مولفه های

کلیه داده های مندرج در جداول (بجز موارد ذکر شده) از منابع موجود اداره گزارش توسعه انسانی تا تاریخ ۱۵ آوریل ۲۰۱۵ استخراج شده اند. تمامی شاخص ها و توضیحات تفصیلی شاخص های مرکب و اطلاعات اضافی منافع در تارنمای www.hdr.undp.org/en/data موجود است.

برای اطلاع از جزئیات بیشتر درباره چگونگی محاسبه هر شاخص، لطفاً به توضیحات تفصیلی ۱ الی ۵ راهنماهای مربوطه در تارنمای فوق الذکر مراجعه نمایید.

شاخص توسعه انسانی

شاخص توسعه انسانی سنجه ای است خلاصه شده برای ارزشیابی پیشرفت درازمدت در سه زمینه اساسی توسعه انسانی، زندگی سالم و طولانی، دسترسی به دانش و استانداردهای زندگی آبرومندانه. در این گزارش نیز مطابق با روال گزارش سال قبل، زندگی سالم و طولانی بامعیار امید به زندگی در بدون تولد سنجیده می گردد. دسترسی به دانش از طریق محاسبه میانگین سنوات تحصیلی، میانگین جمعیت بزرگسال که در واقع عبارتست از متوسط تعداد سنوات تحصیلی افراد ۲۵ سال یا بیشتر در طول عمر آنان و سنوات تحصیلی مد نظر برای کودکان واجب التعلیم چنانچه میزان غالب ثبت نام منوط به سن در طی زندگی یک کودک ثابت مانده باشد، اندازه گیری می شود. استانداردهای زندگی آبرومندانه نیز با درآمد ناخالص ملی سرانه به ثابت بین المللی دلار در سال ۲۰۱۱ با تبدیل به نرخ برابری قدرت خرید اندازه گیری می گردند.

به منظور تضمین هر چه بیشتر مقایسه پذیری کشورها، شاخص توسعه انسانی به طور عمده بر مبنای داده های بین المللی بخش جمعیت سازمان ملل متحد (برای شاخص امید به زندگی) موسسه آمار سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (برای شاخص سنوات تحصیلی مد نظر و میانگین سنوات تحصیلی) و بانک جهانی (برای درآمد ناخالص ملی) تنظیم شده است همانطور که در مقدمه نیز ذکر گردید، مقادیر و رتبه بندی های شاخص توسعه انسانی در گزارش امسال باموارد مشابه در گزارشات پیشین (از جمله گزارش توسعه انسانی ۲۰۱۴) قابل مقایسه نمی باشند. زیرا تعدادی از موارد بازبینی مربوط به شاخص های اجزا بوده اند. برای تسهیل ارزشیابی پیشرفت در شاخص های توسعه انسانی، گزارش ۲۰۱۵ حاوی محاسبه مجدد این شاخص ها در دوره ۱۹۹۰ الی ۲۰۱۴ می باشد.

اصلی توسعه انسانی از جمله شاخص توسعه انسانی، شاخص توسعه انسانی تنظیم شده بر مبنای نابرابری، شاخص توسعه جنسیتی، شاخص نابرابری جنسیتی و شاخص چندوجهی فقر می باشند. در بخش آخر، گزیده ای از شاخص های اضافی مرتبط با موضوع کار ارائه شده اند.

ذکر این نکته ضروری است که از آنجا که سازمان بین المللی داده های ملی را به منظور مقایسه میان کشورها استانداردسازی نموده و در برخی موارد، به داده های ملی به روز شده دسترسی ندارند، میان داده های ملی و بین المللی شاید تفاوت وجود داشته باشد. ما شرکای ملی را ترغیب به اکتشاف مسائل مطروحه در گزارش توسعه انسانی با مرتبط ترین و مناسب ترین داده ها از منابع ملی و بین المللی می نمایم.

پوشش کشوری و روش شناسی آمارهای ضمیمه گزارش توسعه انسانی ۲۰۱۵

گزارش توسعه انسانی ۲۰۱۵ نشان دهنده شاخص توسعه انسانی ۲۰۱۴ (مقادیر و رتبه ها) برای ۱۸۸ کشور و قلمرو به رسمیت شناخته شده توسط سازمان ملل متحد می باشد. در این گزارش همچنین شاخص توسعه انسانی تعدیل شده با نابرابری برای ۱۵۱ کشور، شاخص توسعه جنسیتی برای ۱۶۱ کشور، شاخص نابرابری جنسیتی برای ۱۵۵ کشور و شاخص چند بعدی فقر برای ۱۰۱ کشور ارائه شده اند. رتبه بندی ها و مقادیر شاخص توسعه انسانی سالانه برای هر کشور تا قبل از رونمایی جهانی و انتشار اینترنتی گزارش توسعه انسانی به هیچ وجه ارائه نمی گردند. مقایسه مقادیر و رتبه ها با گزارشات پیشین به برداشت های غلط منجر می گردد چرا که داده ها و تعدیلاتی که درهدف گذاری منظور شده اند مورد بازبینی قرار گرفته و به روز شده اند. بنابراین به خوانندگان گزارش توصیه می گردد که برای ارزشیابی پیشرفت مقادیر شاخص توسعه انسانی، به جدول ۲ (روندهای شاخص توسعه انسانی) در پیوست آماری گزارش مراجعه نمایند. جدول ۲ براساس شاخص های پایدار، روش شناسی و داده های مقاطع مختلف زمانی تنظیم شده است و میزان واقعی پیشرفت کشورها را منعکس می نماید. تغییرات کوچک درمقادیر باید با احتیاط تفسیر گردند چرا که شاید در بلعت تغییرات در نمونه گیری، نتایج از لحاظ آماری معنی دار نباشند. بطور کلی، تغییرات در سطح سومین رقم اعشار در شاخص های مرکب را نباید معنی دار در نظر گرفت.

مقدار و رتبه شاخص توسعه انسانی جمهوری اسلامی ایران

مقادیر توسعه انسانی جمهوری اسلامی ایران در ۲۰۱۴، ۰/۷۶۶ بوده است که در میان دسته بندی بالای توسعه انسانی قرار دارد و به آن کشور رتبه ۶۹ از ۱۸۸ کشور و قلمرو را اختصاص داده است. در طی دوره ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۴ شاخص توسعه انسانی جمهوری اسلامی ایران از ۰/۵۶۷ به ۰/۷۶۶ ارتقاء پیدا کرده است که معادل افزایش ۳۵ درصدی یا متوسط افزایش سالانه ۱/۲۶ درصد است. این رتبه با کاستاریکا مشترک است. پیشرفت جمهوری اسلامی ایران در هر کدام از شاخص ها در جدول الف مندرج است. امید به زندگی در بدو تولد در جمهوری اسلامی ایران طی سالهای ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۴، ۲۱/۳ سال، میانگین سنوات تحصیلی ۵/۹ سال و سنوات مد نظر تحصیلی ۵/۹ افزایش پیدا کرده اند. درآمد ناخالص ملی نیز در حدود ۵۲/۹ درصد در بازه زمانی ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۴ افزایش پیدا کرده است.

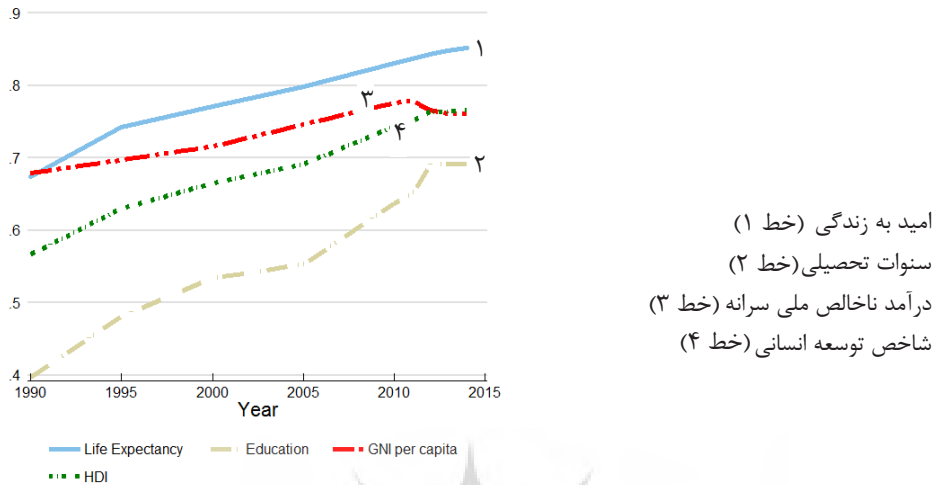
جدول الف- روندهای شاخص توسعه انسانی جمهوری اسلامی ایران بر مبنای داده های زمان بندی و

هدف گذاری های جدید

مقدار شاخص توسعه انسانی	درآمد سرانه ناخالص ملی (بر آبري قدرت خريد به دلار در سال ۲۰۱۱)	میانگین سنوات تحصیلی	سنوات تحصیلی مد نظر	امید به زندگی بدو تولد	
-	۱۰,۱۰۰	۲/۳	-	۵۴/۱	۱۹۸۰
-	۱۰,۵۸۲	۳/۲	-	۵۵/۲	۱۹۸۵
۰/۵۶۷	۸,۹۶۸	۴/۲	۹/۲	۶۳/۸	۱۹۹۰
۰/۶۳۰	۱۰,۰۹۵	۵/۳	۱۱/۱	۶۸/۳	۱۹۹۵
۰/۶۶۵	۱۱,۴۱۹	۶/۲	۱۱/۸	۷۰/۱	۲۰۰۰
۰/۶۹۱	۱۳,۹۶۸	۷/۰	۱۱/۵	۷۱/۹	۲۰۰۵
۰/۷۴۳	۱۷,۰۵۱	۸/۲	۱۳/۱	۷۴/۰	۲۰۱۰
۰/۷۵۱	۱۷,۳۵۸	۸/۲	۱۳/۶	۷۴/۴	۲۰۱۱
۰/۷۶۴	۱۵,۹۲۲	۸/۲	۱۵/۱	۷۴/۸	۲۰۱۲
۰/۷۶۴	۱۵,۴۱۹	۸/۲	۱۵/۱	۷۵/۱	۲۰۱۳
۰/۷۶۶	۱۵,۴۴۰	۸/۲	۱۵/۱	۷۵/۴	۲۰۱۴

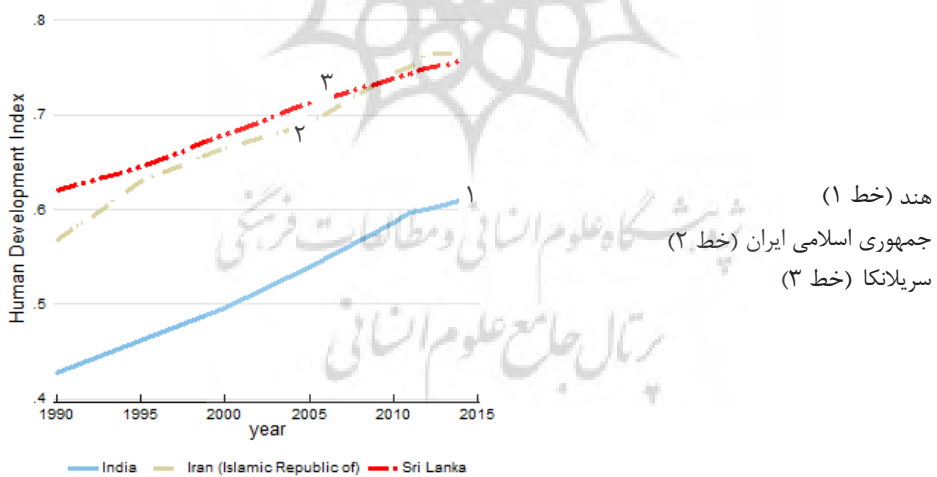
شکل ۱- نشانگر سهم هر شاخص در توسعه انسانی جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۹۹۰ می باشد.

شکل ۱ - روندهای شاخص های جز در شاخص توسعه انسانی جمهوری اسلامی ایران : ۱۹۹۰ الی ۲۰۱۴

ارزشیابی پیشرفت در مقایسه با سایر کشورها

پیشرفت درازمدت را میتوان با سایر کشورها مقایسه نمود. بعنوان مثال، سه کشور جمهوری اسلامی ایران، سریلانکا و هند پیشرفت متفاوتی نسبت به دستاورد شاخص توسعه انسانی خود در دوره ۱۹۹۰ الی ۲۰۱۴ داشته اند (ر.ک به شکل ۲)

شاخص توسعه انسانی جمهوری اسلامی ایران در سال ۲۰۱۴، ۰/۷۶۶ می باشد که بالاتر از ۰/۷۴۴ برای کشورهای برخوردار از توسعه انسانی بالا و همچنین میانگین ۰/۶۰۷ برای کشورهای جنوبی آسیاست. در میان کشورهای جنوب آسیا که شاخص توسعه انسانی آنها در ۲۰۱۴ و همچنین اندازه جمعیت آنها نزدیک به جمهوری اسلامی ایران است رتبه بنگلادش و پاکستان به ترتیب ۱۴۲ و ۱۴۷ است. (ر.ک به جدول ب)

جدول ب- شاخص های توسعه انسانی جمهوری اسلامی ایران در سال ۲۰۱۴ در مقایسه با کشورها و گروه های منتخب

مقدار شاخص توسعه انسانی	رتبه شاخص توسعه انسانی	امید به زندگی در بدو تولد	سنوآت تحصیلی مد نظر	میانگین سنوآت تحصیلی	درآمد سرانه ناخالص ملی (برابر قدرت خرید به دلار)
۰/۷۶۶	۶۹	۷۵/۴	۱۵/۱	۸/۲	۱۵,۴۴۰
۰/۵۷۰	۱۴۲	۷۱/۶	۱۰/۰	۵/۱	۳,۱۹۱
۰/۵۳۸	۱۴۷	۶۶/۲	۷/۸	۴/۷	۴,۸۶۶
۰/۶۰۷	-	۶۸/۴	۱۱/۲	۵/۵	۵,۶۰۵
۰/۷۴۴	-	۷۵/۱	۱۳/۶	۸/۲	۱۳,۹۶۱

شاخص توسعه انسانی تعدیل شده با نابرابری

شاخص توسعه انسانی سنجه ای است متوسط برای ارزشیابی دستاوردهای توسعه اساسی انسانی در یک کشور و مانند همه سنجه های متوسط و میانگین؛ این شاخص میزان نابرابری در توزیع توسعه انسانی در جمعیت را در سطح کشوری نمایان نمی سازد. به همین منظور در گزارش توسعه انسانی ۲۰۱۰ شاخص توسعه انسانی تعدیل شده با نابرابری مطرح شده که عبارتست از نابرابری در هر سه جنبه شاخص توسعه انسانی از طریق لحاظ کردن قدر متوسط هر جنبه مطابق با سطح نابرابری آن شاخص توسعه انسانی تعدیل شده با نابرابری اساسا همان شاخص توسعه انسانی برای نابرابری هاست و شکاف در توسعه انسانی برعکس نابرابری برخاسته از تفاوت میان شاخص توسعه انسانی و شاخص توسعه انسانی تعدیل شده با نابرابری است و بصورت درصد بیان می گردد. با افزایش نابرابری در یک کشور، توسعه انسانی کاهش می یابد. ضریب نابرابری انسانی نیز بعنوان سنجه مستقیم نابرابری ارائه می گردد که متوسط توازن نیافته نابرابری ها در سه جنبه می باشد. برای توضیحات بیشتر لطفا رجوع کنید به توضیح تفصیلی شماره ۲.

شاخص توسعه انسانی جمهوری اسلامی ایران در ۲۰۱۴، ۰/۷۶۶ است اما با لحاظ کردن نابرابری و بعثت نابرابری در توزیع شاخص های هر جنبه، این شاخص با ۳۳/۶ درصد کاهش به ۰/۵۰۹ نزول می یابد درصد نزول بنگلادش و پاکستان نیز به ترتیب ۲۹/۴ و ۲۹/۹ درصد می باشد. میزان متوسط نزول بعثت نابرابری در کشور های برخوردار از شاخص توسعه انسانی بالا و جنوب آسیا به ترتیب ۱۹/۴ و ۲۸/۷ درصد است. ضریب نابرابری انسانی برای جمهوری اسلامی ایران معادل ۳۲/۱ درصد است.

جدول ج- شاخص توسعه انسانی تعدیل شده با نابرابری جمهوری اسلامی ایران در ۲۰۱۴ با کشورهای گروه منتخب

نابرابری در درآمد (درصد)	نابرابری در آموزش (درصد)	نابرابری امید به زندگی در بدو تولد (درصد)	ضریب نابرابری انسانی (درصد)	کاهش کلی (درصد)	مقدار شاخص توسعه انسانی تعدیل شده با نابرابری	
۴۶/۶	۳۷/۳	۱۲/۵	۳۲/۱	۳۳/۶	۰/۵۰۹	جمهوری اسلامی ایران
۲۸/۳	۳۸/۶	۲۰/۱	۲۹/۰	۲۹/۴	۰/۴۰۳	بنگلادش
۱۱/۶	۴۴/۴	۲۹/۹	۲۸/۶	۲۹/۹	۰/۳۷۷	پاکستان
۱۷/۹	۴۱/۵	۲۴/۴	۲۷/۹	۲۸/۷	۰/۴۳۳	جنوب آسیا
۲۹/۴	۱۶/۸	۱۰/۷	۱۹/۰	۱۹/۴	۰/۶۰۰	شاخص توسعه انسانی بالا

شاخص توسعه جنسیتی

در گزارش توسعه انسانی ۲۰۱۴، سنجه جدیدی تحت عنوان شاخص توسعه جنسیتی بر مبنای شاخص توسعه انسانی به تفکیک جنس بعنوان نسبت شاخص توسعه انسانی زنان به مردان تعریف گشته است. شاخص توسعه جنسیتی عبارتست از نابرابری های جنسیتی در دستاوردهای سه زمینه اصلی توسعه انسانی: بهداشت (امید به زندگی در بدو تولد) آموزش (سنوات تحصیلی مدنظر برای پسران و دختران و میانگین سنوات برای بزرگسالان ۲۵ سال و بالاتر) و تسلط بر منابع اقتصادی (درآمد ناخالص ملی سرانه تخمینی زنان و مردان). برای اطلاعات بیشتر پیرامون ساختار این شاخص، لطفا رجوع کنید به توضیحات تفصیلی شماره ۳ رتبه های کشوری بر مبنای انحراف مطلق از برابری جنسیتی در شاخص توسعه انسانی می باشد بدین معنا که نابرابری بصورت برابر برای مردان یا زنان در این رتبه بندی لحاظ می گردد.

شاخص توسعه جنسیتی برای ۱۶۱ کشور محاسبه شده است. مقدار این شاخص برای زنان در جمهوری اسلامی ایران در ۲۰۱۴ برابر است با ۰/۶۸۹ در مقایسه با ۰/۸۰۴ برای مردان که نتیجه کلی آن ۰/۸۵۸ است. در مقایسه، مقادیر شاخص توسعه جنسیتی برای بنگلادش و پاکستان به ترتیب ۰/۹۱۷ و ۰/۷۲۶ است.

(جدول ه)

جدول ه- شاخص توسعه جنسیتی جمهوری اسلامی ایران و اجزای آن در مقایسه با کشورها و گروه های منتخب

نسبت مرد به زن	مقادیر شاخص توسعه انسانی		درآمد ناخالص ملی سرانه		میانگین سنوات تحصیلی		سنوات تحصیلی مدنظر		امید به زندگی در بدو تولد		
	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	مردان	زنان	
۰/۸۵۸	۰/۸۰۴	۰/۶۸۹	۲۵/۹۲۴	۴/۸۲۸	۸/۶	۷/۷	۱۵/۲	۱۵/۰	۷۴/۳	۷۶/۵	جمهوری اسلامی ایران
۰/۹۱۷	۰/۵۹۰	۰/۵۴۱	۴/۰۸۳	۲/۲۷۸	۵/۵	۴/۵	۹/۷	۱۰/۳	۷۰/۴	۷۲/۹	بنگلادش
۰/۷۲۶	۰/۶۰۱	۰/۴۳۶	۸/۱۰۰	۱/۴۵۰	۶/۲	۳/۱	۸/۵	۷/۰	۶۵/۳	۶۷/۲	پاکستان
۰/۸۰۱	۰/۶۵۵	۰/۵۲۵	۸/۸۲۷	۲/۱۹۸	۶/۹	۳/۷	۱۱/۳	۱۰/۸	۶۷/۱	۶۹/۹	جنوب آسیا
۰/۹۵۴	۰/۷۵۸	۰/۷۲۴	۱۷/۴۴۳	۱۰/۴۰۷	۸/۵	۷/۷	۱۳/۴	۱۳/۸	۷۲/۸	۷۷/۴	شاخص توسعه انسانی بالا

شاخص نابرابری جنسیتی

گزارش توسعه انسانی ۲۰۱۰ به معرفی شاخص نابرابری جنسیتی پرداخت. شاخص نابرابری جنسیتی نمایانگر نابرابری های مبتنی بر جنسیت در سه زمینه بهداشت، توانمندسازی و فعالیت های اقتصادی است. مقیاس سنجش بهداشت باروری، میزان مرگ و میر مادران و زایمان های نوجوانان است و توانمندسازی برابر است با تعداد نمایندگان زن در مجلس و دستاوردها در آموزش متوسطه و عالی توسط هر جنسیت. فعالیت های اقتصادی نیز با مقیاس میزان مشارکت زنان و مردان در بازار کار سنجیده می گردد. شاخص نابرابری جنسیتی را می توان میزان کاهش در توسعه انسانی بعثت نابرابری دستاوردهای زنان و مردان در سه حوزه این شاخص تلقی کرد. (برای اطلاعات بیشتر رک به توضیح تفصیلی شماره ۴)

شاخص نابرابری جنسیتی جمهوری اسلامی ایران برابر است با ۰/۵۱۵ و رتبه ۱۱۴ میان ۱۵۵ کشور در ۲۰۱۴ می باشد. در جمهوری اسلامی ایران ۳/۱ درصد از نمایندگان مجلس زن می باشند و ۶۲/۲ درصد زنان بزرگسال کشور در برابر ۶۷/۶ مردان بزرگسالان به آموزش متوسطه نائل شده اند. در میان هر ۱۰۰ هزار تولد زنده ۲۳ زن در اثر مسائل مربوط به بارداری از بین روند و از هر ۱۰۰۰ زایمان ۳۱/۶ مورد توسط دختران نوجوان ۱۵ تا ۱۹ سال انجام می شود. مشارکت زنان در بازار کار ۱۶/۶ درصد در مقایسه با ۷۳/۶ درصد مردان می باشد.

در مقایسه رتبه بنگلادش و پاکستان در این شاخص به ترتیب ۱۱۱ و ۱۲۱ است.

جدول ث- شاخص توسعه جنسیتی ۲۰۱۴ جمهوری اسلامی ایران و اجزای آن در مقایسه با کشورهای و گروه های منتخب

میزان مشارکت در بازار کار	جمعیت دارای حداقل تحصیلات متوسطه (درصد)		تعداد نمایندگان زن در مجلس	میزان زایمان های نوجوانان	میزان مرگ و میر مادران	رتبه شاخص نابرابری جنسیتی	مقدار شاخص نابرابری جنسیتی		
	مردان	زنان							
۷۳/۶	۱۶/۶	۶۷/۶	۶۲/۲	۳/۱	۳۱/۶	۲۳	۱۱۴	۰/۵۱۵	جمهوری اسلامی ایران
۸۴/۱	۵۷/۴	۴۱/۳	۳۴/۱	۲۰/۰	۸۰/۶	۱۷۰	۱۱۱	۰/۵۰۳	بنگلادش
۸۲/۹	۲۴/۶	۴۶/۱	۱۹/۳	۱۹/۷	۲۷/۳	۱۷۰	۱۲۱	۰/۵۳۶	پاکستان
۸۰/۳	۲۹/۸	۵۴/۶	۲۹/۱	۱۷/۵	۳۸/۷	۱۸۳	-	۰/۵۳۶	جنوب آسیا
۷۷/۲	۵۷/۰	۶۹/۵	۶۰/۶	۲۰/۶	۲۸/۸	۴۱	-	۰/۳۱۰	شاخص توسعه انسانی بالا

شاخص چند بعدی فقر

در گزارش توسعه انسانی ۲۰۱۰، شاخص چند بعدی فقر که بیانگر محرومیت های چندگانه در مقیاس آموزش، بهداشت و استانداردهای زندگی در میان خانوارها می باشد برای اولین بار مطرح شد. ابعاد آموزش و بهداشت هر کدام مبتنی بر دو شاخص می باشند در حالیکه استانداردهای زندگی بر اساس شش شاخص بنا شده اند. تمامی شاخص های مورد نیاز برای تدوین شاخص چند بعدی فقر در یک خانوار از پیمایش خانوار اقتباس می گردند. تمامی این شاخص ها برای تدوین امتیاز محرومیت منظور می گردند و امتیازات محرومیت برای هر خانوار در پیمایش محاسبه می شوند امتیاز محرومیت ۳۳/۳ درصد (یک سوم شاخص های لحاظ شده) مبنای تفکیک خانوار فقیر از غیرفقیر می باشد. امتیاز محرومیت بالاتر از ۳۳/۳ درصد نشانگر آن است که خانوار (و کلیه افراد داخل آن) به عنوان فقیر چند بعدی قلمداد می گردد. خانوارهای دارای امتیاز محرومیت بین ۲۰ الی ۳۳/۳ درصد نزدیک فقر چند بعدی می باشند و در نهایت خانوارهایی با امتیاز ۵۰ درصد در فقر چندبعدی شدید زندگی می کنند. برای تعاریف محرومیت ها در هر وجه و همچنین روش شناسی شاخص چند بعدی فقر، لطفا رجوع کنید به توضیحات تفصیلی شماره ۵ بعلا نبود اطلاعات و داده های مربوطه، شاخص چندبعدی فقر برای این کشور محاسبه نشده است.

شاخص های کار

جدول ز حاوی شاخص های مرتبط با کار موجود برای جمهوری اسلامی ایران (پیوست آماری گزارش توسعه انسانی ۲۰۱۵) است. داده های مذکور تصویری نسبی از شرایط کاری کشور و حوزه های نیازمند سیاست گذاری را ترسیم می نمایند. باید توجه داشت که همه شاخص ها پوشش کافی کشوری برای تخمین تجمیعی را ندارند.

جدول ز - شاخص های اضافی مرتبط با کار در جمهوری اسلامی ایران

جمهوری اسلامی ایران	شاخص توسعه انسانی بالا	کشورهای در حال توسعه	آسیای جنوبی
نسبت اشتغال به جمعیت (درصد افراد ۱۵ ساله و بالاتر)	۳۹/۲	۶۳/۴	۶۰/۷
میزان مشارکت نیروی کار (درصد افراد ۱۵ ساله و بالاتر)	۴۵/۱	۶۷/۱	۶۴/۳
زنان	۱۶/۶	۵۷/۰	۴۹/۵
مردان	۷۳/۶	۷۷/۲	۷۸/۷
سهم اشتغال در کشاورزی (درصد اشتغال کلی)	۲۱/۲	۲۸/۸	۳۶/۹
سهم اشتغال در خدمات (درصد اشتغال کلی)	۴۶/۵	۴۳/۸	۳۹/۱
نیروی کار تحصیل کرده دانشگاهی (درصد)	-	-	-
اشتغال آسیب پذیر (درصد اشتغال کلی)	۴۲/۰	۲۸/۷	۵۴/۰
بیکاری کل (درصد نیروی کار)	۱۰/۴	۴/۷	۵/۶
بیکاری دراز مدت (درصد نیروی کار)	-	-	-
بیکاری افراد جوان (درصد نیروی کار)	۲۸/۷	۱۶/۷	۱۴/۶
افراد جوان بیکار بفرم مشغول تحصیل (درصد بین ۱۵الی ۲۴)	۳۴/۴	-	-
بهره وری نیروی کار: برون داد هر فرد (۲۰۱۱ برابری قدرت خرید به دلار)	۳۵/۴۳۲	۲۳/۷۶۶	-
نیروی کار کودک (درصد بین ۵ الی ۱۴ ساله)	۱۱/۴	۸/۳	۱۴/۵
نیروهای خدماتی داخل منازل (درصد کل اشتغال)	-	-	-
زنان	۰/۴	-	-
مردان	۰/۱	-	-

۵۴/۹	۳۳/۸	۱۴/۷	۷/۴	افراد شاغل فقیر، برابری قدرت خرید ۲ دلار در روز (درصد اشتغال کل)
۰/۰	۲/۵	۶/۰	-	دریافت کنندگان مزایای بیکاری (درصد بیکاران بین ۱۵ الی ۶۴ ساله)
۸۴/۰	۹۹/۰	۱۲۵/۰	۹۰/۰	مرخصی اجباری زایمان با حقوق (تعداد روز)
۲۳/۹	۵۱/۰	۷۹/۹	۲۶/۴	دریافت کنندگان مستمری سالمندی (درصد جمعیت سن مستمری قانونی)
۱۷/۶	۳۱/۹	۴۹/۸	۳۹/۴	کاربران اینترنت (درصد جمعیت)
۷۵/۶	۹۱/۲	۱۰۴/۶	۸۷/۸	مشترکین تلفن همراه (در هر ۱۰۰ نفر)

علاوه بر جدول فوق، جدول ح حاوی تعداد دقیقی شده در فعالیتهای روزانه در ازای دریافت یا عدم دریافت دستمزد به تفکیک زنان و مردان می باشد. متأسفانه داده های پیمایش استفاده از زمان برای بسیاری از کشورها موجود نبوده و به تفکیک مناطق قابل محاسبه نمی باشند.

جدول ح- کار با دستمزد و بدون دستمزد در جمهوری اسلامی ایران به تفکیک جنسیت

کشور	سال پیمایش	کل کار با دستمزد		کل کار بدون دستمزد	
		مردان	زنان	مردان	زنان
جمهوری اسلامی ایران	۲۰۰۸-۲۰۰۹	۲۸۳	۴۰	۳۰۷	۷۸